

ler anden form for tidsgrænser vedrørende varetægtsfængsling.

Udvalget finder, at der ikke er grundlag for at foreslå en ændring af retsplejelovens § 767, stk. 1, om, at kendelser om varetægtsfængsling skal indeholde en frist på højst 4 uger for fængslingens længde. Varetægtsfængslingen kan allerede i dag forlænges med kortere tid end 4 uger, og varetægtsfængslingen skal ophæves, hvis betingelserne herfor ikke længere er til stede.

Der er enighed i udvalget om at foreslå, at der indføres længstefrister for varetægtsfængsling, men udvalget har delt sig i et flertal (8 medlemmer) og et mindretal (2 medlemmer) med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt der i særlige tilfælde bør være mulighed for at varetægtsfængsle ud over fristerne, eller om fristerne bør være ufravigelige.

5.5.1.2. Flertallet anfører, at der vil kunne komme et tidspunkt, hvor varetægtsfængslingen må ophæves, selv om der fortsat (f.eks. på grund af fortsat flugt-, recidiv- eller kollusionsrisiko) kan være et vist behov for varetægtsfængsling, men at det er vanskeligt præcist at angive, hvornår dette tidspunkt indtræder, idet det vil afhænge af en række forhold, herunder kriminalitetens art og grovhed mv. Der kan ved den mest alvorlige og komplicerede kriminalitet af forskellige grunde være et stærkt behov for varetægtsfængsling gennem længere tid.

Flertallet finder, at en absolut overgrænse må antages i givet fald at ville få betydning navnlig ved varetægtsfængslinger i meget alvorlige sager. En sådan overgrænse ville på den baggrund nødvendigvis føre til løsladelse også i tilfælde, hvor det efter gældende ret ville fremstå som helt åbenbart, at fængslingsbetingelserne, herunder også proportionalitetskravet, i øvrigt er opfyldt. Der kan som eksempel herpå nævnes kompliceret, grov bandekriminalitet, herunder narkotikakriminalitet, med internationale forgreninger eller drabssager med særligt tidskrævende undersøgelser.

Flertallet kan på denne baggrund ikke anbefale en absolut overgrænse for varetægtsfængsling. Flertallet finder, at der i stedet i retsplejeloven bør fastsættes et tidspunkt, hvor varetægtsfængsling bør være ophørt, eller hvor det må kræve en særlig begrundelse, hvis varetægtsfængslingen skal fortsætte.

I overensstemmelse hermed foreslår flertallet, at der indføres fravigelige overgrænser for, hvor længe varetægtsfængsling kan opretholdes.

Efter flertallets forslag må varetægtsfængsling i sager, hvor sigtelsen angår en lovovertrædelse, som efter loven ikke kan medføre fængsel i 6 år, ikke finde

sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 6 måneder, medmindre retten finder, at der foreligger særlige omstændigheder. I sager, hvor sigtelsen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, må varetægtsfængsling efter flertallets forslag ikke finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 1 år, medmindre retten finder, at der foreligger særlige omstændigheder.

Flertallet bemærker, at der ikke hermed lægges op til en ændring af fængslingsgrundene som sådan, men der lægges op til en skærpelse af kravene for anvendelsen af den enkelte fængslingsgrund med henblik på at opnå en mere nuanceret vurdering end efter gældende ret af, hvor længe fortsat fængsling ud over de foreslåede frister er nødvendig.

Det må således bero på en konkret helhedsvurdering af sagens omstændigheder i hvert enkelt tilfælde, om kravet om, at der skal foreligge særlige omstændigheder, kan anses for opfyldt. Ved denne vurdering må der tages udgangspunkt i den anvendte fængslingsgrund, men også kriminalitetens karakter bør i høj grad spille en rolle.

Tre medlemmer af flertallet (repræsentanterne for politiet og anklagemyndigheden) bemærker, at en frist på et år for varetægtsfængsling i sager med en straffesamme på fængsel i 6 år eller derover kan få betydning i en større del af de alvorligste straffesager.

Disse medlemmer henviser i den forbindelse til en undersøgelse foretaget af Rigsadvokaten af forløbet af samtlige de nævningsager, der blev hovedforhandlet i 2006. Undersøgelse viser bl.a., at der i 34 pct. af sagerne (49 af 146 nævningsager) forløb mere end 12 måneder fra iværksættelse af varetægtsfængslingen til hovedforhandlingens første dag.

Det er disse tre medlemmers opfattelse, at der er mulighed for at foretage opstramninger, således at varigheden af politiets og anklagemyndighedens sagsbehandlingstid, inden der foreligger et anklageskrift, bliver nedbragt. Rigsadvokaturen har i overensstemmelse hermed oplyst over for udvalget, at man snarest vil tage skridt til at drøfte mulighederne herfor med statsadvokaterne og politidirektørerne.

De nævnte tre medlemmer anfører, at anklagemyndigheden imidlertid er uden væsentlig indflydelse på den sidste del af perioden før hovedforhandlingen, hvor sagen bliver berammet og afventer hovedforhandlingens begyndelse. Den ovennævnte undersøgelse af nævningsagerne viser således bl.a., at kun i 34 pct. af sagerne var hovedforhandlingen indledt senest 3 måneder efter udfærdigelsen af anklageskrift. Varigheden af denne periode kan formentlig i et vist